

EBH2007. 1600.

I. A mobil-átjátszótorony létesítésével okozott kár megtérítése alól nem mentesít az, hogy a tevékenység a társadalom széles rétegeinek érdekét szolgálja.

II. A szükségtelen zavarás megvalósulása esetén a felelősség alóli kimentés körében biztosítandó körülmények (1959. évi IV. törvény 100. §, 339. §).

Az I. r. felperes a z.-i 2650 helyrajzi számú ingatlan tulajdonosa, a **II. r. felperesnek pedig az ingatlan 1/2-ed tulajdoni hányadára özvegyi joga áll fenn.** Az alperes az ingatlantól 160 méterre mobiltelefon átjátszótoronyt létesített 2004-ben.

A felperesek a kártérítés megfizetése iránti keresetüket az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 100. §-a és 339. §-ának (1) bekezdése alapján arra alapították, hogy a torony létesítése miatt az ingatlan forgalmi értéke csökkent, értékesíthetősége elnehezült és emiatt károsodtak.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, annak jogalapját és összecszerúségét egyaránt vitatta.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a felperesek keresetének helyt adva kötelezte az alperest, hogy a 2004. május 1-jétől járó törvényes mértékű késedelmi kamataival együtt fizessen meg az I. r. felperesnek 1 661 400 forintot, a II. r. felperesnek pedig 184 000 forintot. Az elsőfokú ítélet indokolása szerint az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 96. §-ának (2) bekezdésében foglalt feltétel vizsgálata alapján az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az adott körülmények között történő legkisebb mértékű zavarás ténye nem bizonyított. Önmagában az, hogy a már meglévő bázisállomásokhoz képest a torony műszakilag a legoptimálisabb helyen van, nem alkalmas annak igazolására, hogy az alperes úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Az alperes által indítványozott rádióátvitel-technikai szakértői vélemény beszerzése pedig az elsőfokú ítélet szerint azért volt mellőzhető, mert a létesítés helyét nyilvánvalóan csak a már meglévő bázisállomásokhoz viszonyíthatta volna. A torony léte, működése szükségtelen zavarást valósít meg, ezért az alperes a Ptk. 100. §-a alapján köteles az ingatlan forgalmi értékének csökkenéséből eredő és az igazságügyi ingatlanforgalmi szakértő szakvéleménye alapján meghatározott mértékű kár megtérítésére. E körben az elsőfokú bíróság a részben objektív, részben pedig az objektív módszerekkel nem igazolható, de az ingatlanforgalomra kiható tényeket is értékelte.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az ítéletével az elsőfokú ítéletet helyes indokai alapján helybenhagyta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme elsődlegesen a keresetet elutasító, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett a másodfokú bíróságot új eljárásra utasító döntés meghozatalára irányult. Jogi álláspontja szerint a kártérítő felelőssége nem állapítható meg. A jogerős ítélet a szükségtelen zavarás tényét és az alperes magatartásának jogellenességét helytelenül állapította meg. Az alperes szerint nem minden károkozás jogellenes, és az adott esetben a tevékenysége közcélú szolgáltatás, ezért jogellenesnek nem tekinthető, így a kártérítési

felelősségnek a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése szerinti egyik feltétele hiányzik. A forgalmi értékcsökkenés megléte önmagában nem bizonyítja, hogy a zavarás szükségtelen, amelynek hiányában a Ptk. 100. §-a alapján az alperes kártérítésre nem kötelezhető. A korábban hatályban volt hírközlési szabályozás is azt támasztja alá, hogy ha a zavarás a legalacsonyabb mértékű, akkor az nem szükségtelen. A szükségtelen zavarás tényét egyébként a felpereseknek kellett bizonyítaniuk, ez azonban elmaradt a perben. A kimentés körében az alperes által előterjesztett bizonyítási indítványt pedig az elsőfokú bíróság tévesen mellőzte. Az alperes szerint a bíróság a szakértői vélemény alapján az értékcsökkenést kizárólag szubjektív elemekre alapozta és a kár mértéke nem bizonyított. A bíróság nem értékelté azt sem, hogy a korábban létesült torony értékcsökkentő hatása az alperes által létrehozott újabb toronnyal csökkent, így lényegében kár nem is következett be.

A felperesek a felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályban tartását kérték. A jogerős ítéletet megalapozottnak tartották és vitatták annak perbeli elismerését, hogy a torony máshol való megvalósításának nem volt lehetősége.

Az Alkotmány egyes rendelkezéseire [9. § (1) bek., 13. § (2) bek.] és a Ptk. 3. §-ára hivatkozva kiemelték, hogy nem megengedett kártalanítási kötelezettség nélkül más tulajdonában kárt okozni. Közérdek esetén pedig vagy a külön jogszabályok rendelkezéseit, ennek hiányában pedig a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdését kell figyelembe venni a kárigény elbírálása során. Utaltak arra is, hogy a 42/2006. (X. 5.) AB határozat az Eht. 96. §-ának (2) bekezdését megsemmisítette.

Az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okok miatt jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperesek igényérvényesítése a torony létevel és működésével összefüggő károsodáson alapul. Ez a tényalap és a Ptk. 100. §-ában foglalt szomszédjogi szabály kártérítést eredményező következménye a kereset jogalapja. A jogerős ítélet indokolása a tényállás és a kártérítő felelősség fennállásának megállapítása körében mindenre kiterjedően helytálló. A jogerős döntés a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okok miatt nem jogszabálysértő.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében tévesen állítja, hogy a Ptk. 100. §-a nem alkalmazható, illetőleg a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésében foglalt kártérítési feltétel, a jogellenesség nem áll fenn. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a jogerős ítélet megalapozottan állapította meg, hogy az alperes a szomszédjogi szabály általános rendelkezését megsértve, a perbeli ingatlan kimutatható forgalmi értékcsökkenését okozta. Helyes a jogerős ítélet indokolása a tekintetben is, hogy a koncessziós szerződés alapján, a társadalom széles rétegei részére végzett tevékenységgel okozott kárt meg kell téríteni, mindezek ugyanis a jogellenességet nem zárják ki. A perbeli építményt érintő jogi szabályozás nem lehet ellentétes az Alkotmányban és a Ptk.-ban a tulajdonjog védelmét biztosító szabályokkal. Az Eht. 96. §-ának (2) bekezdése a 42/2006. (X. 5.) AB határozat alapján 2006. október 5. napjától hatálytalan. A felperesek kártérítési követelését azonban a károkozáskor hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni. Az Eht. korábban hatályos 96. §-ának (2) bekezdése szerint az elektronikus hírközlési létesítményt úgy kell elhelyezni, hogy a szomszédos ingatlanok tulajdonosainak jogait a létesítmény ne zavarja, vagy az adott körülmények között a lehető legkisebb mértékben zavarja. Ebben az esetben a tulajdonjog korlátozása jogos, kártérítés nem követelhető. A lehető legkisebb mértékű zavarás feltételeinek meghatározása azonban nem volt szabályozott, az a bíróság mérlegelésétől függött.

A jogerős ítélet indokolásában a bíróság megalapozottan foglalt állást a tekintetben, hogy a felperesek zavarása szükségtelennek minősül és az elsőfokú ítélet indokolásában az e körben kifejtettekkel a Legfelsőbb Bíróság egyetért.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében tévesen állítja, hogy a bizonyított ingatlanforgalmi értékcsökkenést a bíróság egyben a szükségtelen zavarás bizonyítékának tekintette. **A zavarás önmagában nem minősül szükségtelennek, így nem minden zavarásnak van jogi következménye.** Ugyanakkor pedig a szükségességet a közcélúság, a közérdek nem igazolja. A létesítmény elhelyezésének optimális volta nem kizárólag az alperes érdekkörében vizsgálendő és nem csak a már meglévő bázisállomásokhoz viszonyított leoptimalisabb hely kiválasztását jelenti. **A szomszédok érdekeit és a jogszabályi előírásokat komplexen, a kétoldalú érdekkör szempontjait is vizsgálva jelenthető csak ki, hogy a szükségtelen zavarás megvalósult-e. E körben tehát nem az alperes gazdasági és műszaki érdekeinek optimalizálása a döntő szempont, hanem az, hogy a torony máshol való elhelyezésére a gazdaságossági és műszaki követelmények megváltoztatásával lehetőség volt.**

A szükségtelen zavarás tényét nem vitásan a felpereseknek kellett bizonyítani. E bizonyítás a jogerős ítélet indokolásában helyesen kifejtett indokok folytán eredményes volt a perben. A kártérítés szempontjából a szükségtelen zavarás egyben a jogellenesség. A kimentés körében az alperesnek azt kellett volna bizonyítania, hogy az antennatorony csak ott volt létesíthető, vagyis arra akár drágábban, akár a többi torony előre átgondoltan tervezett létesítésével sem lett volna más lehetőség. A perben azonban ez nem volt bizonyított. Az alperes által előterjesztett bizonyítási indítvány mellőzésének okait a bíróság a jogerős ítélet indokolásában helytállóan állapította meg.

Az alperes tévesen hivatkozott arra is, hogy a kár nem volt bizonyított a perben. A korábbi torony építésével okozott kár esetleges csökkenése az újabb torony létesítésével, nem eredményezheti azt, hogy az alperes a jelenlegi szükségtelenül zavaró tevékenységével okozott kárért ne feleljen. Az igazságügyi szakértői véleményt a bíróság a jogerős ítéletben helyesen értékelte; figyelembe véve azt, hogy az ingatlanpiacon az ingatlan forgalmi értékét a kereslet csökkenése folytán objektív módszerekkel nem igazolt jelenségelv is befolyásolhatják. Az ezek miatt objektív tényként megvalósuló értékcsökkenés pedig már olyan károsodás, amelyek miatt a felperesek az alperestől kártérítést megalapozottan igényelhetnek.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet - jogszabálysértés hiányában - a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. (Legf. Bír. Pfv. III. 21.927/2006.)

(Megjelent: Legfelsőbb Bíróság Határozatainak Hivatalos Gyűjteménye 2007/1.)